

KOOGO vraagt ouders hun mening over de digitalisering van onderwijs

In dit document vatten we input van ouders samen over 'digitalisering van het onderwijs'. We bevroegen ouders uit ouderwerkingen en ouderraden van het stedelijk, gemeentelijk en provinciaal onderwijs, ouders uit specifieke doelgroepen via BMLIK (ouders in armoede) en de reflectiegroep van KOOGO.

communicatie tussen school en ouders

Een wederkerige en duidelijke infostroom tussen ouders en school is belangrijk voor ouders, ook op het niveau van het individueel kind. Er dient zorgvuldig afgewogen te worden wanneer digitale communicatie al dan niet aangewezen is.

Tijdens de coronacrisis hebben we een wildgroei gezien van digitale communicatietools nog voorbeelden(digitale platformen, facebookgroepen, WhatsApp groepen, e-mail,. Dit werd niet altijd ervaren als een verbetering.

- Een digitaal oudercontact kan een alternatief zijn voor een face-to-face gesprek, maar wordt vaak als minder waardevol ervaren.
- Er wordt meer en meer gebruik gemaakt van digitale platformen. Indien digitale platformen juist ingezet worden kunnen deze platformen een hulpmiddel zijn om de communicatie tussen de klas en het gezin makkelijker en sneller te maken. Er zijn een aantal randvoorwaarden, waaraan het inzetten van deze digitale platformen moeten voldoen volgens ouders: Digitale platforms moeten functioneel ingezet worden. Niet alles leent zich er toe via een digitaal platform te communiceren. Persoonlijk contact is soms noodzakelijk. Wederzijdse verwachtingen moeten geëxpliciteerd worden en er worden best duidelijke afspraken gemaakt. Een school mag er bijvoorbeeld niet vanuit gaan dat een ouder (of leerling) ieder moment bereikbaar is via deze platformen.
- Er moet mogelijkheid zijn voor ouders om op een eenvoudige manier vragen te stellen of zelf informatie te delen. Een digitaal platform waar ouders niet kunnen antwoorden op een mail van een leerkracht is niet wenselijk.
- De school mag in geen geval ouders informatie ontzeggen omdat ze niet aan de digitale voorwaarden kunnen voldoen (bijvoorbeeld geen toegang tot het internet,...). Het is de verantwoordelijkheid van de school om alternatieve vormen van communicatie te voorzien.
- Het platform moet eenvoudig te gebruiken zijn, dat is nu lang niet altijd het geval.

Digitale geletterdheid

Leerkrachten

Ouders merken enorme verschillen in digitale vaardigheden tussen leerkrachten. Tijdens de coronacrisis werd dit pijnlijk duidelijk. Er was vanuit ouders een grote inspanningswaardering naar leerkrachten, maar de doorstroom van informatie liep regelmatig mank. Daarnaast merkten ouders ook verschillen in de aanpak van leerkrachten in het (al dan niet) digitaal lesgeven.

Ouders zijn bezorgd over hoe leraren differentiëren, remediëren en evalueren als ze digitaal (en op afstand) lesgeven.

Er zal hard moeten worden ingezet op het professionaliseren van de leraren. Het gaat hier niet enkel over digitale basisvaardigheden, maar ook om specifieke vaardigheden. Het analyseren en interpreteren van de resultaten die worden verkregen uit de digitale toepassingen, het digitaal differentiëren, digitaal rapporteren,.... Leerlingen en ouders mogen geen slachtoffer worden van onvoldoende kennis en vaardigheden van leerkrachten.

Ouders

Ook tussen ouders bestaan er grote verschillen in digitale vaardigheden. Hier gaat het, net als bij leerkrachten, om digitale basisvaardigheden (hardware, software en e-mail,...), maar ook specifieke vaardigheden (bv. Het leren omgaan met een digitaal platform, werken met huiswerkapp's, ...). Ouders schamen zich soms over dit gemis en vaardigheden en lopen er niet mee te koop. Scholen kunnen niet verwachten van ouders dat ze digitaal vaardig zijn. Scholen kunnen hun voelsprietten uitsteken en ouders geruststellen, hen een alternatief aanbieden, hen ondersteunen of doorverwijzen naar organisaties die zich inzetten om de digitale geletterdheid te vergroten.

De digitalisering moet zorgen voor een versterking van het partnerschap tussen school en ouders. Misverstanden door bijvoorbeeld onvoldoende digitale geletterdheid kunnen een grote impact hebben op het partnerschap tussen ouders en school. Berichten die niet aankomen (door diverse redenen), kunnen de indruk wekken dat ouders niet geïnteresseerd of betrokken zijn. Dit is onterecht en zorgt voor een sfeer van oordelen omdat er niet aan de verwachtingen voldaan wordt. Als verwachtingen niet ingelost worden, kan men best, in plaats van te (ver)oordelen, op zoek gaan naar de oorzaak hiervan en die aanpakken.

Pedagogische en didactische kansen en bezorgdheden

De voordelen van digitaliseren in het onderwijs worden zeker erkend. Automatisch differentiëren door software, het genereren van directe feedback, het vergroten van de zelfstandigheid van kinderen, en de organisatie van leermiddelen (geen lossen blaadjes, verschillende werkboeken,...) worden als een meerwaarde gezien door ouders. Verder biedt de digitalisering van onderwijs mogelijkheden tot meer inclusie/continuïteit voor kinderen die niet naar school kunnen/mogen komen (bednet/pandemie/...).

Ouders vragen aandacht voor het volgende: Leerlingen leren op verschillende manieren. Verschillende doelen en competenties worden op diverse manieren aangeleerd en ingeoefend. Er zal een goede balans tussen digitaal en analoog onderwijs uitgewerkt moeten worden. Met andere woorden, er moet, ook met meer gedigitaliseerd onderwijs, ingezet worden op adaptief onderwijs.

Tot slot willen we nog meegeven dat de leerkracht dé belangrijkste rol zal blijven spelen in het leerproces van leerlingen. De leerkracht is diegene die het verschil maakt voor de leerling. Zijn rol mag in geen geval gereduceerd worden tot iemand die als het ware een 'leermenu' klaarzet in een digitale omgeving. De input van de leerkracht moet ook altijd meegenomen worden bij beslissingen die invloed hebben op de schoolloopbaan van de leerling.

Financiële kost voor gezinnen

Wanneer er vanuit het onderwijs verwacht wordt dat leerlingen hun huiswerk op de computer maken en dat de communicatie tussen ouders en school via een online platform verloopt, moet er voor elke gezin een goed werkend digitaal toestel ter beschikking zijn.

Bij een verplichte aanschaf of huur van een digitaal toestel moet er rekening gehouden worden met de niet-zichtbare kosten : de verzekering, reparatie- en onderhoudskosten, de (draadloze) internetaansluiting, het thuis printen, de vervanging,...

Ieder gezin moet direct toegang krijgen tot goed werkend internet. Ouders mogen hiervoor niet afhankelijk zijn van derden (bibliotheek, school, OCMW, sociaal netwerk,...).

Het gebruik van gehuurde, tweedehands of verouderde toestellen en/of software mag niet leiden tot stigmatisering van kinderen in armoede.

bijkomende kansen en bezorgdheden

- Wat is de impact op het milieu? We gaan uit van minder papierverbruik, maar vrezen voor meer digitale verontreiniging.
- Door meer digitalisering vrezen we voor meer sedentair gedrag door de verhoging van de schermtijd. Een gezondheidsvoordeel zal wellicht de minder zware boektas zijn.
- Het digitaliseren van het onderwijs mag in geen geval de (digitale) kloof tussen kansrijk en kansarm vergroten.
- Digitalisering moet altijd op maat van de onderwijsvorm of studierichting gebeuren. Niet digitaliseren om te digitaliseren, maar enkel waar het een meerwaarde is. Niet alle onderwijsvormen of studierichtingen hebben immers dezelfde noden. De manier waarop er gedigitaliseerd kan worden is daarom ook verschillend.